

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Biroul permanent al Senatului

Bp. 418, 9.10.2025

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Nr. 16823, 08.10.2025

Către: Domnul Mario-Ovidiu OPREA
Secretar general, Senatul României
secretariat.sg@senat.ro

Biroul permanent al Senatului

435, 24.10.2025

Stimate domnule secretar general,

Ca urmare a solicitării formulate în cadrul adresei dumneavoastră nr. 5232 din 23.09.2025, înregistrată la Autoritatea Electorală Permanentă cu nr. 16823 din 30.09.2025, având ca obiect *Propunerea legislativă privind protejarea portului popular românesc ca element al patrimoniului cultural imaterial și al identității naționale* – Bp.418/2025, vă comunicăm următoarele:

I. Raportat la conținutul propunerii legislative, cu referire la art. 1, art. 2 și art. 3, semnalăm că obiectul de reglementare al acesteia nu se circumscrie domeniului electoral.

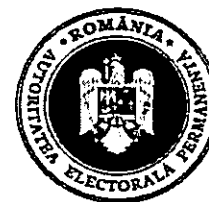
În principal, arătăm că o materie trebuie reglementată în mod unitar, astfel cum prevăd dispozițiile art. 14 alin. (1) din Legea nr. nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, conform cărora „Reglementările de același nivel și având același obiect se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ.”

Mai mult, dispozițiile art. 18 din același act normativ prevăd că „În vederea sistematizării și concentrării legislației, reglementările dintr-un anumit domeniu sau dintr-o anumită ramură de drept, subordonate unor principii comune, pot fi reunite într-o structură unitară, sub formă de coduri.”

Astfel, prezenta propunere legislativă vizează „protejarea portului popular românesc ca element al patrimoniului cultural imaterial și al identității naționale”, aspecte care nu se înscriu în domeniul de reglementare al legislației electorale sau în sfera de competență a

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Autorității Electorale Permanente stabilită prin Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare¹.

În acest context remarcăm că intervenția printr-o lege care nu ține de materia electorală în acest domeniu contravine logicii legislative și a modului cum trebuie sistematizată legislația.

Față de textele propuse, arătăm că, atât Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, cu modificările și completările ulterioare, cât și legislația electorală incidentă la toate tipurile de scrutin, cuprind prevederi exprese și clare care reglementează ce tipuri de materiale de propagandă electorală se pot utiliza în campania electorală și ce simboluri și semne grafice nu sunt acceptate ca semne electorale. Astfel, cu titlu de exemplu, la alegerile pentru autoritățile administrației publice locale, dispozițiile art. 59 din Legea nr. 115/2015², cu modificările și completările ulterioare, prevăd printre altele că:

„(...)

(3) *Semnele electorale nu pot fi contrare ordinii de drept și bunelor moravuri și nu pot reproduce sau combina simbolurile naționale ale statului român, ale altor state, ale organismelor internaționale ori ale cultelor religioase. Fac excepție partidele politice care sunt membre ale unor organizații politice internaționale, acestea putând utiliza semnul organizației respective ca atare sau într-o combinație specifică.*

(4) *Semnele electorale comunicate Biroului Electoral Central trebuie să se deosebească clar de cele anterior înregistrate, fiind interzisă utilizarea aceluiași simboluri grafice, oricare ar fi figura geometrică în care sunt încadrate. Se poate folosi ca semn electoral semnul permanent declarat la înscrierea partidului politic sau a alianței politice.*

(5) *În toate circumscripțiile electorale, partidele politice, alianțele politice și alianțele electorale sau organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri formate la nivel național, respectiv județean, trebuie să folosească același semn electoral.*

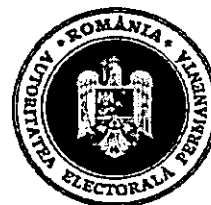
(6) *În cazul semnelor electorale noi, dacă același semn este solicitat de mai multe partide politice, alianțe politice ori alianțe electorale sau organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri, atribuirea se face în beneficiul*

¹ privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

² pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările și completările ulterioare

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Astfel, interdicția/sanctiunea contravențională instituită prin textul propus la art. 3 alin. (1) nu se corelează logic și juridic cu definiția de la art. 2 regăsită în corpul propunerii legislative, creând o lipsă de claritate normativă.

Textul propus are un caracter prea larg, fiind imposibil de pus în aplicare în condițiile în care nu se poate stabili cu precizie ce comportament ar trebui să adopte candidații și/sau partidele politice pentru a nu încălca interdicția regăsită la art. 3 alin. (1) din propunerea legislativă. Astfel, generalitatea exprimării din cuprinsul definiției „portului popular românesc” constând în „ansamblul de piese vestimentare tradiționale specifice comunităților etnografice din România caracterizat prin motive, culori și tehnici de confecționare transmise de-a lungul generațiilor și consacrate prin uzanță națională”, vizând întreaga tipologie a acestora, este lipsită atât de claritate, cât și de predictibilitate normativă.

Mai mult, ținând cont de faptul că designeri români și internaționali s-au inspirat din elemente individuale ale portului popular românesc, nu este deloc clar dacă și aceste creații vestimentare derivate intră sub incidența interdicției. Această ambiguitate, precum și lipsa unei centralizări de tip nomenclator, cu caracter normativ, a elementelor care intră în alcătuirea „portului popular românesc”, respectiv a simbolurilor tradiționale românești pe fiecare regiune geografică în parte, creează riscul unor interpretări arbitrare.

De asemenea, prevederile propuse trebuie corelate cu cele ale art. 5 alin. (3) din Legea partidelor politice nr. 14/2003, conform căreia „Denumirea integrală și denumirea prescurtată, precum și semnul permanent nu pot reproduce sau combina simbolurile naționale ale statului român, ale altor state, ale organismelor internaționale ori ale cultelor religioase. Fac excepție partidele politice care sunt membre ale unor organizații politice internaționale, acestea putând utiliza însemnul organizației respective ca atare sau într-o combinație specifică”, dar și cu cele ale art. 18 din aceeași lege, referitoare la procedura de înregistrare a partidelor politice.

În această variantă, interdicția utilizării de către partidele politice a elementelor din portul popular românesc nu numai că nu este corelată cu regimul juridic specific acestor entități, dar intră și în conflict cu prevederea cuprinsă în art. 2 din Legea nr. 14/2003, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căreia, prin activitatea lor, partidele politice promovează valorile și interesele naționale.

În plus, caracterul neclar al obligației instituite de art. 3 alin. (1) din propunerea legislativă în sarcina candidaților, a partidelor politice și a celorlalți participanți la viața politică, nu este susceptibil de a combate eventualele speculații privind trivializarea sau denaturarea semnificației portului popular românesc, ceea ce alterează finalitatea urmărită de inițiatori, respectiv „păstrarea caracterului autentic și demn al portului popular”.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

III. În ceea ce privește textul art. 4 din propunerea legislativă, arătăm că, în lipsa unor norme clare și predictibile, nu se poate aprecia ce atribuții noi ar reveni Autorității Electorale Permanente. În condițiile în care aceasta nu are competență legală în domeniul înregistrării partidelor politice (competență care, potrivit Legii nr. 14/2003, aparține Tribunalului București), și nici asupra supravegherii efective a campaniilor electorale, care intră în sfera de competență a birourilor electorale.

Tot în acest sens, dispozițiile legilor electorale conferă Biroului Electoral Central competența de a verifica și înregistra semnele electorale (spre ex: art. 59 alin. (1) din Legea nr. 115/2015, cu modificările și completările ulterioare).

Rațiunea pentru care legiuitorul organic a stabilit competența de înregistrare și centralizare a semnelor electorale în sarcina Biroului Electoral Central a fost aceea de a se exercita un control de legalitate asupra semnelor electorale și a utilizării acestora în contextul complexității proceselor electorale.

Mai semnalăm faptul că instituirea unei fapte contravenționale prin textul proiectului, fără a reglementa expres elementele constitutive ale acesteia, lipsește de predictibilitate textul propus de către inițiatori.

Arătăm că sancțiunile contravenționale au scopul de a sancționa o anumită conduită considerată ilicită prin dispozițiile legale, având în vedere prevederile art. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căreia: „*constituie contravenție fapta săvârșită cu vinovăție stabilită și sancționată prin act normativ sau administrativ*”. Nu se poate recunoaște valabilitatea unei fapte contravenționale, respectiv sancțiuni contravenționale, neprevăzute expres și clar printr-un act normativ, deoarece în caz contrar orice persoană s-ar vedea expusă unor măsuri arbitrare care privesc bunurile sau persoana sa, fără ca în prealabil să cunoască încadrarea juridică a faptei ilicite care îi este imputată.

Astfel, textul propus prin care se dorește protejarea portului popular românesc ca element al patrimoniului cultural imaterial și al identității naționale nu este corelat nici cu dispozițiile art. 2 alin. (1) coroborate cu cele ale art. 3 alin. (1) din același act normativ, conform căreia, „*prin legi, ordonanțe sau hotărâri ale Guvernului se pot stabili și sancționa contravenții în toate domeniile de activitate*”, actele normative prin care se stabilesc contravenții cuprinzând „*descrierea faptelor ce constituie contravenții și sancțiunea ce urmează să se aplice pentru fiecare dintre acestea; (...)*”.

IV. Privitor la art. 6 din propunerea legislativă, apreciem că nu se identifică necesitatea elaborării unor norme metodologice întrucât legislația electorală în vigoare cuprinde reglementări exprese cu privire la semnele electorale, respectiv la campania

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

partidului politic, alianței politice ori alianței electorale sau organizației cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri care a înregistrat prima respectivul semn. Dacă nu se poate stabili prioritatea, se procedează la tragerea la sorți efectuată de președintele Biroului Electoral Central.

(7) Biroul Electoral Central aduce la cunoștința publică semnele electorale a doua zi după expirarea termenului prevăzut la alin. (1) și le comunică președintelui, până la data rămânerii definitive a candidaturilor, în vederea imprimării lor pe buletinele de vot."

În ceea ce privește campania electorală, dispozițiile art. 65 din aceeași lege stabilesc următoarele:

(...)

(3) Mijloacele folosite în campania electorală nu pot contraveni legii.

(4) Este interzisă organizarea acțiunilor de campanie electorală în unitățile militare, precum și în spațiile din școli și universități în perioada de desfășurare a cursurilor.

(5) În campania electorală se interzice folosirea mesajelor sau sloganurilor cu caracter discriminatoriu sau a mesajelor de incitare la ură și intoleranță. În sensul prezentei legi, prin discurs care instigă la ură și la discriminare se înțelege atât discursul, cât și mesajele de propagandă electorală exprimate în formă scrisă sau prin viu grai care incită, promovează sau justifică ura rasială, xenofobia, antisemitismul, alte forme de ură bazate pe intoleranță sau orice altă formă de discriminare prevăzută la art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

(6) În campania electorală sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de defăimare și învrăjbire religioasă sau etnică, precum și ofensa publică adusă simbolurilor religioase."

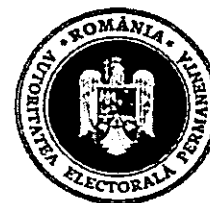
Având în vedere că fiecare scrutin se desfășoară într-un cadru legal distinct, precizăm că reglementări similare se regăsesc și în actele normative în materie electorală aplicabile la celelalte tipuri de alegeri.

De altfel, propunerea legislativă este deficitară și din punct de vedere al evitării paralelismului în procesul de legiferare întrucât nu prevede că actualele prevederi din legislația electorală care reglementează materia semnelor electorale sau a campaniei electorale, se abrogă. Cel mult, apreciem că astfel de reglementări puteau face obiectul unei propuneri legislative de modificare a legilor electorale în vigoare.

Astfel, pentru motive ce țin de acuratețea și compactitatea normării, respectiv pentru a fi ușor de identificat și de înțeles de către destinatarii normei în funcție de contextul specific al reglementării, dar și pentru evitarea interpretărilor diverse pe aceeași temă,

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

legiuitorul, prin dispozițiile speciale ale art. 16 alin. (2) și (3) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a prevăzut că:

„(2) În cazul existenței unor paralelisme acestea vor fi înlăturate fie prin abrogare, fie prin concentrarea materiei în reglementări unice.

(3) Se supun procesului de concentrare în reglementări unice și reglementările din aceeași materie dispersate în legislația în vigoare.”

II. Suplimentar, referitor la art. 3 din propunerea legislativă apreciem că oportunitatea adoptării acesteia trebuie analizată și prin prisma misiunii publice conferite de legiuitor partidelor politice.

Astfel, art. 8 alin. (2) din Constituție consacră rolul partidelor politice de a contribui la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor, iar în concretizarea acestui rol fundamental, Legea partidelor politice nr. 14/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede expres la art. 2 că, prin activitatea lor, partidele politice promovează valorile și interesele naționale, pluralismul politic, contribuie la formarea opiniei publice, participă cu candidați în alegeri și la constituirea unor autorități publice și stimulează participarea cetățenilor la scrutine, potrivit legii.

Deși inițiatorii argumentează în cadrul expunerii de motive necesitatea protejării portului românesc, asocierea termenului „trivial” cu promovarea politică și electorală a formațiunilor politice aduce atingere misiunii acestor entități. Or, activitatea partidelor politice este subsumată unei misiuni nobile prevăzute de legea fundamentală de a contribui la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor români, iar desemnarea de candidați în alegeri constituie una dintre condițiile de existență a partidelor politice.

În același timp, textul propus nu respectă cerințele de precizie și claritate stabilite de art. 8 alin. (4) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările ulterioare.

În primul rând, definiția portului popular românesc propusă la art. 2 alin. (1) se referă strict la elemente vestimentare tradiționale. Or, raportarea acestei definiții la interdicția de la art. 3 din propunerea legislativă ridică numeroase dificultăți de interpretare și aplicare. „Portul popular românesc”, fiind un ansamblu de piese de îmbrăcăminte, nu are prin sine o funcție de propagandă electorală sau politică, astfel încât este greu de înțeles cum purtarea acestuia ar putea afecta desfășurarea campaniei electorale.

De asemenea, textul expunerii de motive care însoțește propunerea legislativă nu argumentează în mod temeinic măsura propusă, inițiatorii limitându-se la a sublinia necesitatea protejării portului popular românesc ca element al patrimoniului cultural imaterial și al identității naționale.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

electorală specifice fiecărui tip de scrutin, iar, în perioadele electorale, eventualele aspecte procedurale neclare pot face obiectul unei hotărâri sau decizii date în interpretarea sau aplicarea legii de către Biroul Electoral Central în considerarea atribuțiilor acestuia prevăzute de legislația electorală de a asigura respectarea și aplicarea corectă a dispozițiilor legale privitoare la alegeri pe întreg teritoriul țării și de a asigura interpretarea unitară a prevederilor acestora.

Mai mult, atât timp cât propunerea legislativă nu cuprinde norme clare și predictibile, nu poate fi analizată atribuția pe care o instituie textul art. 6 propus de inițiatori în sarcina Autorității Electorale Permanente.

În concluzie, având în vedere lipsa de corelare între articolele propuse, caracterul general al interdicției/sancțiunii contravenționale, imposibilitatea de a identifica obligațiile concrete pentru candidați, precum și faptul că se propune stabilirea în sarcina Autorității Electorale Permanente a unor atribuții care depășesc sfera sa de competență, instituția noastră nu susține adoptarea *Propunerii legislative privind protejarea portului popular românesc ca element al patrimoniului cultural imaterial și al identității naționale – Bp. 418/2025*.

Cu considerație,

p. Președinte,
Zsombor VÁIDA

Exemplar 2/2